



Vlaams
Parlement

vergadering **C98**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

van 27 januari 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het afschaffen van de stiefouderadoptie – 731 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Jan Bertels aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de inkohiering en het overleg met de federale minister van Financiën – 768 (2014-2015)	9

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het afschaffen van de stiefouderadoptie – 731 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Jan Hofkens

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers (CD&V): Collega's, de titulatuur is misschien wat misleidend, want mijn vraag om uitleg gaat niet over het afschaffen van de stiefouderadoptie op zich – dat zouden wij hier vanzelfsprekend niet kunnen en ook niet willen beslissen –, maar wel over het schrappen van die stiefouderadoptie als afzonderlijke categorie in de Vlaamse Codex Fiscaliteit, zoals die recent werd goedgekeurd.

Wat betreft de successierechten, of beter, de erfbelasting – ik moet er nog wat aan wennen dat we nu erfbelasting moeten zeggen –, wordt een verkrijging tussen een stiefouder en een stiefkind gelijkgesteld met een verkrijging in rechte lijn. Vanzelfsprekend moet er eerst wel een testamentaire bevoordeling zijn, dat is logisch. De erfbelasting wordt in dat geval gelijkgesteld met dat van een natuurlijk kind.

Ook werd er wat betreft de erfbelasting tot voor kort rekening gehouden met adoptieve afstamming wanneer het adoptief kind een kind is van de echtgenoot van de adoptant. Dat betekent dat het kind na de adoptie van zijn adopterende stiefouder kan erven aan de laagste tarieven zoals die gelden voor natuurlijke kinderen.

Met de recente goedkeuring van het ontwerp van decreet tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit werd artikel 52, tweede lid, ten eerste, echter opgeheven. Minister, ik heb dat nagevraagd. Men achtte die bepaling overbodig, vanwege artikel 50 van het Wetboek Successierechten.

Fiscalisten-specialisten zeggen nu dat de schrapping van die afzonderlijke categorie van de stiefouderadoptie enkele onbedoelde gevolgen heeft.

Stiefkleinkinderen genieten vooralsnog niet van het verlaagde tarief. Met de afschaffing van de stiefouderadoptie als afzonderlijke categorie wat betreft een verkrijging in rechte lijn, verliezen de kinderen van geadopteerde stiefkinderen nu ook de gunst van het voordelige tarief. Zij zullen worden belast aan het hoogste tarief wanneer ze testamentair bevoordeligd worden, namelijk het tarief dat geldt voor vreemden, derden.

Daarenboven zal, in geval van echtscheiding tussen de stiefouder en de ouder, het kind wat betreft de successierechten een vreemde worden van de stiefouder en zodoende belast worden aan het hoogste tarief.

Minister, gaat u akkoord met de redenering dat de Vlaamse Codex Fiscaliteit, met de goedgekeurde wijzigingen, toch onbedoelde gevolgen heeft met betrekking tot de categorie van de stiefouderadoptie als afzonderlijke categorie?

Zult u maatregelen nemen om die gevolgen opnieuw teniet te doen?

Mijn laatste vraag is iets meer algemeen en ten gronde: bent u bereid een wetgevend initiatief met betrekking tot gelijkstelling van stief- en zorgkleinkinderen met natuurlijke kleinkinderen wat de erfbelasting betreft te steunen?

We weten dat er in het verleden decretale initiatieven zijn geweest wat betreft de stief- en zorgkinderen, maar niet wat betreft de stief- en zorgkleinkinderen. Die vraag komt steeds meer voor. Heel wat kleine kinderen groeien op in een nieuw samengesteld gezin, met grootouders die die kinderen als hun eigen kleinkinderen beschouwen en die ook op die manier zouden willen behandelen op het moment van overlijden. Die erfbelasting vormt daarbij nu een heel grote barrière, want je kunt die stief- of zorgkleinkinderen natuurlijk wel testamentair hetzelfde geven als je natuurlijke kleinkinderen, maar als de fiscus dan op de proppen komt, is er een groot verschil in wat er overblijft.

Minister, er is dus al langer een roep naar gelijkschakeling. Ik wil u vragen om een decretaal initiatief daarin te ondersteunen.

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

De heer Jos Lantmeeters (N-VA): Wij sluiten ons aan bij de eerste twee vragen van mevrouw Schryvers. Bij de opmaak van de nieuwe Vlaamse Codex zijn er inderdaad heel wat dingen veranderd. Ik denk dat sommige dingen wat onbewust veranderd zijn. We moeten daarvoor een oplossing vinden.

We hebben in het verleden aangekondigd dat, wanneer het allemaal loopt en er nog wat dingen zijn die niet werken – ik heb u ook die misbruikbepaling aangeduid –, wij u de hand willen reiken, zodat we samen aan een oplossing kunnen werken.

In de memorie van toelichting is er inderdaad gezegd dat er geen bedoeling was om enige verandering door te voeren in het successierecht en evenmin in de belastingen op die rechten. Om die reden ben ik van oordeel dat die wijzigingen onbedoeld zijn.

Minister, ik wil de derde vraag van mevrouw Schryvers nog wat uitbreiden. Als u een decretale oplossing geeft, kunt u die dan retroactief laten ingaan? Ik zou willen vermijden dat we overgaan tot een reparatie, maar dat er daarbij mensen uit de boot vallen omdat ze ondertussen al geconfronteerd werden met het probleem.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

De heer Jan Bertels (sp.a): Ik wil mij aansluiten bij de vorige sprekers. Minister, ik kreeg graag een duidelijk antwoord met betrekking tot die interpretatie van sommige fiscalisten over de al dan niet onbedoelde wijziging. Ik had begrepen dat het om een onbedoeld effect gaat. Ik hoop dat dat wordt bevestigd.

Zoals de heer Lantmeeters al opmerkte, zullen er misschien nog wel onbedoelde effecten in die wijziging zitten. Ik neem aan dat u impliciet verwezen hebt naar de una-viaregeling. Er is een belofte gekomen om dit snel recht te zetten, omdat we nu het parlement iets hebben laten goedkeuren waarvan we weten dat het eigenlijk niet koosjer is, illegaal is, een gebrek aan rechtsgrond heeft. We moeten dat, vanuit de intellectuele eerlijkheid van het parlement, zo snel mogelijk rechtzetten. Binnen de acht dagen, had de minister beloofd, maar dat is wat snel. Ik kan dat begrijpen, maar het moet ook geen acht maanden duren, anders zullen we rechtsonzekerheid creëren op het terrein.

Met betrekking tot de stiefkleinkinderen sluit ik me aan bij de vraag die mevrouw Schryvers gesteld heeft: daar moet eens serieus over nagedacht worden, en niet holderdebolder.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Voorzitter, collega's, als we spreken over adoptie, moeten we vooreerst een onderscheid maken tussen volle adoptie en gewone adoptie. De volle adoptie verleent aan het kind een statuut met dezelfde rechten en plichten als een biologisch kind van de adoptant. Het kind wordt volledig geïntegreerd in het gezin van de adoptant, de banden met de oorspronkelijke familie worden verbroken. Volle adoptie is enkel mogelijk voor minderjarigen.

Bij een gewone adoptie daarentegen behoudt het kind juridische banden met zijn oorspronkelijke ouders en familie. Niet alleen een minderjarige, maar ook een meerderjarige kan gewoon geadopteerd worden. Er wordt geen verwantschap gecreëerd tussen de gewone geadopteerde en de verwanten van de adoptant. Er ontstaan enkel een verwantschap tussen de adoptant en de gewoon geadopteerde.

De gewoon geadopteerde heeft enkel een erfrecht van de adoptant zelf, maar niet van de familie van de adoptant. De gewoon geadopteerde behoudt ook zijn erfrechtelijke aanspraken in de oorspronkelijke, natuurlijke familie.

Bij het heffen van de erfbelastingen wordt rekening gehouden met deze civielrechtelijke verschillen. Wat een ten volle geadopteerd kind verkrijgt uit de nalatenschap van de adoptanten, en uit de nalatenschap van de verwanten van de adoptanten, zal dus worden belast net alsof het kind een biologisch kind van de adoptanten zou zijn. Ook wanneer een afstammeling van de geadopteerde zou erven van de adoptant, kan het tarief rechte lijn toegepast worden. Dat blijft vanzelfsprekend ook zo met de bepalingen uit de Vlaamse Codex Fiscaliteit. De vraag die hier vandaag gesteld wordt, kan dus enkel betrekking hebben op de gewoon geadopteerde.

Het Wetboek der Successierechten stipuleerde dat met de verwantschapsband, voortspuitend uit de gewone adoptie, geen rekening wordt gehouden, tenzij in specifieke situaties, opgesomd in artikel 52. Dat is onder meer zo wanneer het adoptiefkind een kind is van de echtgenoot van de adoptant, de situatie die we stiefouderadoptie noemen. In de praktijk werd het tarief rechte lijn toegepast voor verkrijgingen uit de nalatenschap van de adoptant, zowel door de gewoon geadopteerde zelf als door zijn afstammelingen.

Zoals ik bij de bespreking van de Vlaamse Codex Fiscaliteit heb toegelicht, was het streven van de codificatie te komen tot een transparante, eenvoudige en eenvormige regelgeving. Daarom werd geopteerd voor de introductie van het begrip 'verkrijging in rechte lijn'. Hiermee wordt duidelijk afgebakend wie in aanmerking komt voor het voordeligste tarief. Door de opeenvolgende aanpassingen van het wetboek was de omschrijving van deze categorie immers verspreid over meerdere bepalingen van het wetboek.

In de nieuwe en huidige bepalingen van de codex, artikel 1.1.0.0.2, zesde lid, ten vijfde, b, hebben we de verschillende situaties willen opvangen door een verkrijging tussen een persoon en het kind van zijn partner te beschouwen als een verkrijging in rechte lijn. Hiermee wordt in een en dezelfde bepaling de relatie tussen stiefkind en stiefouder beoogd, ongeacht of het kind geadopteerd werd of niet geadopteerd werd. Zowel het artikel 50, dat in de gelijkschakeling van de stiefkinderen en de zogenaamde zorgkinderen met biologische kinderen voorziet, als de bepaling in artikel 52 in verband met stiefouderadoptie, werd opgeheven. De stiefouderadoptie werd niet letterlijk in de codex hernomen, maar het is nooit de bedoeling geweest om de achterliggende interpretatie te wijzigen.

Heeft deze nieuwe omschrijving van rechte lijn uit de codex nu tot gevolg dat de kinderen van geadopteerde stiefkinderen niet meer van het tarief rechte lijn kunnen genieten en het geadopteerde stiefkind in geval van echtscheiding tussen

de stiefouder en de ouder dit voordelige tarief verliest? In de rechtsleer vind je inderdaad de conclusie van sommigen dat de huidige bepaling tot gevolg heeft dat de verkrijgingen tussen kinderen van de gewoon geadopteerde en de adoptant niet meer voor het laagste tarief in aanmerking komen. Uit de memorie van toelichting blijken echter de intenties van de decreetgever om de bepaling van artikel 52, ten tweede, in verband met stiefouderadoptie op te vangen in artikel 1.1.0.0.2, zesde lid, ten vijfde, b van de codex.

Het is dus wel degelijk de bedoeling van de decreetgever geweest het tarief rechte lijn te blijven toepassen op verkrijgingen tussen kinderen van de gewoon geadopteerde en de adoptant. Om alle mogelijke verwarring daarover uit te sluiten, laat ik mijn administratie de nodige legistische verduidelijkingen onderzoeken.

Wat betreft de situatie van een geadopteerd stiefkind in geval van echtscheiding tussen de stiefouder en de ouder, is het zo dat in het oude artikel 52, ten tweede, van het Wetboek der Successierechten, dat ook niet expliciet geregeld was. Het is op basis van een administratieve beslissing dat de gelijkschakeling wel behouden bleef in geval van echtscheiding.

Voor niet-geadopteerde stiefkinderen daarentegen blijft de gelijkschakeling met biologische kinderen niet behouden in geval van echtscheiding. Ook hiervoor zal mijn administratie een tekstverduidelijking voorbereiden, zodat het onderscheid tussen geadopteerde stiefkinderen en de andere stiefkinderen duidelijker tot uiting komt. Op te merken is nog dat de niet-geadopteerde stiefkinderen toch van het verlaagd tarief kunnen blijven genieten in geval van echtscheiding tussen stiefouder en ouder indien ze ook als zorgkinderen van de stiefouder kunnen worden beschouwd. Dit veronderstelt dat ze voor de leeftijd van 21 jaar gedurende drie jaar onafgebroken bij de stiefouder hebben ingewoond en van haar/hem de hulp en verzorging hebben gekregen die kinderen normaal van hun ouders krijgen.

Een wetgevend initiatief met betrekking tot de gelijkschakeling van stief- en zorgkleinkinderen voor de erfbelasting zal er vooralsnog niet genomen worden. Stiefkleinkinderen of zorgkleinkinderen worden voor de heffing van erfbelasting niet gelijkgesteld met natuurlijke kleinkinderen en genieten dus niet van het lage tarief. Het Grondwettelijk Hof oordeelde in een arrest van 7 december 2005 dat het verschil in fiscale behandeling tussen stiefkinderen en stiefkleinkinderen niet in strijd is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Volgens het Grondwettelijk Hof is het verschil in behandeling gesteund op een objectief en pertinent criterium, namelijk de gehechtheid van de gezinsband aangezien de stiefkinderen leden van het kerngezin zijn, terwijl stiefkleinkinderen dat niet zijn.

Conform het opzet van de nieuwe codificatie van de regelgeving is het niet de bedoeling geweest om inhoudelijke wijzigingen aan de erfbelasting voor gewoon geadopteerden door te voeren. Ik wil er echter geen juridische onduidelijkheid over laten bestaan. Daarom vraag ik mijn administratie om de nodige legistische correcties op zo kort mogelijke termijn te onderzoeken.

In verband met het aanpassen van de gelijkschakeling van het tarief tussen stief- en zorgkleinkinderen weet u dat er in het federale regeerakkoord een hervorming staat van het erfrecht. We zullen deze legislatuur sowieso moeten nagaan op welke manier we onze afleidende bepalingen in het erfrecht eventueel moeten aanpassen om conform te zijn met de filosofie van de bedoeling in zowel het Vlaamse als federale regeerakkoord.

Vandaag heeft het Grondwettelijk Hof geen probleem met het verschil in behandeling, maar uiteraard is het een opportuniteitsvraag om dit op een

bepaald moment aan te passen omdat er een nieuwe maatschappelijke nood is. We kunnen vanuit de politiek beslissen om hetzelfde tarief te hanteren.

Ik heb het antwoord bewust technisch gehouden omdat het vaak nagelezen wordt in al zijn techniciteit. Op die manier stelt het nu al duidelijk dat de nieuwe Vlaamse Codex absoluut geen intentie had om een nieuw verschil in te voeren en dat we onderzoeken of een en ander technisch mogelijk moet zijn. Uiteraard, als de administratie vindt dat we technische of legistische aanpassingen zouden moeten doen, zullen we dat zeker niet nalaten. Het is duidelijk onze intentie geweest om de huidige situatie te behouden.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik dank u voor uw zeer technisch antwoord. We zullen het allemaal nog eens goed moeten nalezen, maar het is ook wel duidelijk. U stelt duidelijk dat het niet de bedoeling is geweest om een en ander te wijzigen, maar om het meer coherent en gemakkelijker te maken. De onbedoelde gevolgen zult u rechtzetten. Dat is heel duidelijk, en ik dank u daarvoor. Ik hoop ook dat het nazicht verder gebeurt en dat u daar de consequenties uit trekt.

U zegt dat zorg- en stiefkinderen kunnen worden gelijkgesteld. Dat is dan een oplossing voor het probleem bij echtscheiding wanneer het kind beneden de leeftijd van 21 jaar gedurende drie jaar in het gezin is opgegroeid. We kennen die bepalingen. Via die weg kan een en ander worden opgevangen. Op dat vlak ervaren we toch ook wel dat er steeds meer vraag en druk komt over die bepaling van de drie jaar beneden 21 jaar. Ik denk dan voornamelijk aan meerderjarige pleegkinderen met een beperking en dergelijke meer. We zullen het daarover in de toekomst nog hebben.

Wat betreft de zorg- en stiefkleinkinderen betreur ik uw antwoord. Op korte termijn zouden we een kans moeten hebben om tegemoet te komen aan een vraag ingevolge de evolutie in onze maatschappij en het feit dat toch wel heel veel kinderen opgroeien in nieuw samengestelde gezinnen, ook vaak vanaf heel jonge leeftijd. Ze kennen de zorggrootouders als eigen grootouders, maar kunnen er geen gelijkstelling mee krijgen op vlak van erfbelasting. U zegt dat de regeling waarbij alleen de zorg- en de stiefkinderen en niet de zorg- en stiefkleinkinderen een gelijkschakeling krijgen met natuurlijke kinderen, de toets bij het Grondwettelijk Hof heeft doorstaan. Dat kan zijn, maar dat is al bijna tien jaar geleden. Anderzijds stel ik vast dat er wel eenzelfde tarief is wat betreft kinderen en kleinkinderen. Er heeft nooit iemand opmerkingen over gemaakt dat een kleinkind eigenlijk ook niet echt deel uitmaakt van het kerngezin of opgroeit bij zijn ouders en niet bij de grootouders. Dit zou een stap kunnen zijn in een aanpassing die misschien financieel niet de geweldigste gevolgen heeft, maar toch tegemoetkomt aan een vraag die leeft.

Ik hoop toch wel dat u dat in de toekomst verder wilt opnemen. Ik denk zelfs dat u zelfs niet echt moet wachten op de grote hervorming van het erfrecht die is aangekondigd in het federaal regeerakkoord, en waarrond er de voorbije jaren al heel wat voorstellen zijn geweest.

De vraag is of we zorgkleinkinderen willen gelijkstellen met natuurlijke kleinkinderen. Daar gaat het over.

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

De heer Jos Lantmeeters (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het antwoord ligt volledig in de lijn van wat u destijds hebt gezegd bij de behandeling

van dit decreet. Het antwoord laat ook geen onduidelijkheid over en geeft al een oplossing voor de retroactiviteit.

Ik spreek nu uit mijn hoofd – en u als minister moet correct zijn in uw antwoord –, maar ik meen dat er in 2010 een omzendbrief is geweest over de toepassing van de tarieven van successierechten voor stiefouderkinderen en stiefkleinkinderen. Minister, ik zou u willen vragen om ongeveer dezelfde oplossing uit te werken om dit probleem op te lossen dat in feite blijkbaar geen probleem meer is.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

De heer Jan Bertels (sp-a): Minister, ik dank u voor de openbaring van uw intentie die nu wordt bevestigd. Ik sluit me een beetje aan bij de heer Lantmeeters. In deze materie is juridische zekerheid van primordiaal belang. Bij de geringste twijfel weten mensen niet meer wat ze moeten doen en hoe ze het kunnen regelen. Ik zou willen aandringen om te vragen aan uw administratie om die juridische zekerheid te creëren. In sommige rechtsleer – en u hebt er zelf naar verwezen – wordt er onzekerheid gecreëerd. Het lijkt me het best dat u die, al dan niet met een interpretatieve wet, wegneemt zodat er geen misverstanden kunnen zijn.

Voor de zorgkleinkinderen moet het Vlaams Parlement de volheid van bevoegdheid uitoefenen. Het Vlaams Parlement kan dat nu. We moeten dus niet wachten op de grote hervorming van het federale erfrecht. We praten al jaren over die hervorming. Ook u hebt er grote ervaring mee.

Het arrest van het Grondwettelijk Hof is een juridisch-technisch argument dat er in 2005 geen discriminatie was. Misschien is het in 2015 wel veranderd. Het belet zeker niet dat we de opportuniteit kunnen grijpen en benutten. Laat ons dat ook doen.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: De reden waarom ik zo'n technisch antwoord heb gegeven, is net wegens de juridische onduidelijkheid en onzekerheid die er eventueel zou kunnen zijn. Ik heb verwezen naar de artikelen. Is een legistische aanpassing nodig? Het is logisch dat we naar één Vlaamse Codex zijn gegaan. Het is goed voor de transparantie. Maar je moet natuurlijk de vinger aan de pols houden of er hier en daar geen onduidelijkheid is. Wie denkt dat er een onduidelijkheid is, zou dit antwoord moeten lezen en dan weet hij dat het eigenlijk de intentie niet is.

Over het aanpassen van de erfbelasting heb ik altijd zeer open gedacht. We moeten ons zeker aanpassen aan nieuwe, maatschappelijke evoluties. Ik sta daar zeker erg voor open.

Wij zijn in de vorige legislatuur gestart met de hervorming van het erfrecht. Het gaat wel om grote, maatschappelijke debatten die theoretisch soms makkelijk te beslechten zijn, maar in de praktijk en in de complexiteit van gezinssituaties een pak moeilijker zijn. Als we het op een bepaald moment opportuun achten om hier hervormingen door te voeren, dan zal ik die met heel veel openheid onderzoeken.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik dank u voor uw laatste bedenking. Ik zou een oproep willen doen om het probleem dat ik heb aangekaart, toch al eens te onderzoeken. Ik denk dat het niet zo moeilijk is om toch tegemoet te komen aan een maatschappelijke vraag.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jan Bertels aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de inkohiering en het overleg met de federale minister van Financiën – 768 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Jan Hofkens

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

De heer Jan Bertels (sp.a): Minister, tijdens de besprekingen betreffende de begrotingen 2014 en 2015 werden de tegenvallende APB-ramingen (aanvullende personenbelasting) voor de lokale besturen, die in november 2014 naar de gemeenten zijn gestuurd door de FOD Financiën, meermaals onder uw aandacht gebracht. De ramingen voor de lokale besturen werden gemiddeld met 9 procent naar beneden bijgesteld – volgens de cijfers van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) –, voor één gemeente werd er zelfs een vermindering van 27 procent genoteerd.

De FOD gaf aan dat de oorzaak ligt in een nieuw inkohieringspatroon naar aanleiding van een veranderende inkomensmix van inkomens die ingekohierd zijn tot einde oktober 2014.

Minister, zoals u al meermaals aangaf, ook in deze commissie, maken zulke onvoorspelbare herramingen het financieel beheer en de financiële planning – ik heb het dan niet alleen over liquiditeit – van lokale besturen moeilijk tot onmogelijk. U hebt uw volle begrip uitgedrukt voor de onrust en het ongenoegen dat hierover heerste bij de lokale besturen.

Aangezien de lokale besturen onder Entiteit II vallen, hebben die budgettaire onzekerheden en wijzigingen ook een potentieel gevolg voor de totaliteit van Entiteit II, waaronder ook de Vlaamse begroting valt.

Minister, u hebt waarschijnlijk ook gemerkt dat de data van de stortingen van de opcentiemen aan de gemeenten opnieuw zijn bekendgemaakt. Daarom wil ik een citaat aanhalen uit de vergadering van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting van 25 november 2014. U wordt genoemd in dat citaat: "Rekening houdend met de problematiek van de toekenningen van de aanvullende gemeentebelasting door de FOD Financiën, én met de opmerkingen van de Hoge Raad voor Financiën en het Rekenhof, zegt minister Turtelboom dan ook een grote voorstander te zijn van het houden van een nieuw en dringend Overlegcomité, waarop de problematiek inzake de begrotingsdoelstelling van de lokale overheden en de verantwoordelijkheden van ieder overheidsniveau hierin kunnen worden besproken. Daarbij moet dus meer duidelijkheid komen over de stromen naar alle lagen van de lokale besturen én de effecten van andere overheden hierop.

Op basis daarvan zal minister Turtelboom met haar collega-minister Homans bekijken hoe de budgettaire toestand van de lokale overheden verder kan worden gemonitord en eventueel bijgestuurd.

De minister zegt over deze problematiek zeker ook contact te zullen opnemen met haar federale collega. Zij wil vooral vragen of de voorschotten binnen de federale context haalbaar zijn. Zij vindt dit in elk geval wenselijk voor de lokale besturen."

Minister, gelet op het voorgaande, had ik u graag een aantal vragen gesteld, in opvolging van uw eerdere toezeggingen.

Werd dit thema reeds geagendeerd op een vergadering van het Overlegcomité?

Hebt u hierover een bilateraal contact gehad met uw federale collega bevoegd voor de FOD Financiën?

Wat was het resultaat van de behandeling op het Overlegcomité of van het bilateraal contact? Hebt u een voorstel tot structurele oplossing – voorschotten of andere technieken die we al hebben besproken – ingediend of verkregen van uw federale collega?

Als het antwoord op vragen 1 en/of 2 negatief is: waarom heeft het overleg – Overlegcomité of bilateraal – nog niet plaatsgehad? Wat is de vooropgezette timing voor een overleg waarin een aantal zaken inzake begrotingstechnische toestanden kunnen worden besproken?

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Ik wil graag aansluiten bij de vraag om uitleg van de heer Bertels. Het is inderdaad een probleem dat we moeten oplossen. De federale minister van Financiën heeft zich daartoe ook al geëngageerd. Als ik mij niet vergis, staat het op de agenda van het Overlegcomité van morgenvoormiddag?

Minister Annemie Turtelboom: Nee, dat valt niet onder dat punt.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Dan is de vraag inderdaad wanneer dat Overlegcomité zal plaatsvinden. Of is er bilateraal contact geweest?

Bij die vragen sluit ik mij graag aan.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel (CD&V): Ook de CD&V-fractie vindt deze vraag pertinent. Ik denk dat het trouwens ook van belang is voor de globale financiën van de nv België, om het zo te noemen.

U weet dat de lokale besturen op het einde van de rit uitkijken naar de eindafrekening of het macroresultaat van de Vlaamse gemeenten, waarover er heel wat onduidelijkheid bestaat en waarbij de Nationale Bank ook niet altijd het juiste cijfer kent. Het is dus ook belangrijk voor het Belgisch rapport voor Europa dat we een goed zicht krijgen op de financiën van de lokale besturen. Dan is een zekere garantie van inkomensstroom naar die lokale besturen ook van belang, zodat zij op een ernstige manier hun planning kunnen opmaken. Want we vragen van hen een langetermijnvisie en een oprechte en terechte meerjarenbegroting, dus is het natuurlijk ook heel belangrijk dat, wanneer men dat allemaal heel ernstig wil invullen en inplannen, er ook een zekere graad van zekerheid is qua inkomstenbron. Daarom wil ik zeker aansluiten bij deze vraag.

Bij de onroerende voorheffing, de andere belangrijke bron van ontvangsten voor de lokale besturen waar men met de voorschottenregeling werkt, gebeurt het al. Het zou een grote stap voorwaarts zijn als dit ook zou kunnen voor de personenbelastingontvangsten.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Op 25 november 2014 zijn wij inderdaad vrij uitgebreid ingegaan op de problematiek. Ik heb toen ook gezegd dat ik de onrust van de steden en gemeenten zeer goed begrijp en dat we, samen met de federale overheid – de wil is er langs beide kanten – naar een duurzame

oplossing moeten gaan voor het effect van de inkohiering van de aanvullende personenbelasting op de inkomsten van de lokale besturen.

Ik heb toen een overzicht van de inkohieringen rondgedeeld, waaruit bleek dat het ritme en de grootte van de bedragen varieerden over de jaren heen. Eind september waren er in het aanslagjaar 2014 merkelijk minder bedragen geïnkohierd ten opzichte van 2011 en 2012 op datzelfde tijdstip. Maar – en dat is niet onbelangrijk – het waren er nog altijd meer dan de overige jaren. Het is dus toch wel een heel genuanceerd verhaal.

Feit blijft dat het inkohieringsritme volatiel is, met alle gevolgen van dien. De heer Van den Heuvel merkte het terecht op: we vragen een meerjarenbegroting, maar om correct te kunnen begroten moet je ook de inkohieringen en de doorstortingen hebben.

Ik heb mijn federale collega van Financiën daarover per brief gecontacteerd. Ik heb een overleg gevraagd om het voorschottensysteem te bespreken, zoals dat eerder door voorganger Koen Geens was aangekondigd, maar nog niet gefinaliseerd. Het was een idee dat ons zeer zou plezieren. Het kabinet van collega Van Overtveldt heeft geantwoord dat ze op de hoogte zijn van de problematiek. Zij bekijken op dit moment samen met de FOD Financiën welke mogelijke oplossingspistes er zijn. Ze benadrukken dat het om complexe materie gaat, maar dat weten we uiteraard.

Er is afgesproken dat zij eerst de pistes bekijken en afwegen met hun administratie. Daarna zullen ze mijn kabinet en dat van mijn collega-minister van Binnenlands Bestuur uitnodigen voor een overleg. Dat is gepland in de loop van februari. Samengevat: op 1 december heb ik de federale minister van Financiën daarover gecontacteerd, het bilaterale overleg is gepland in de loop van februari, en ondertussen worden de pistes onderzocht door de FOD Financiën.

Er zijn natuurlijk weinig opties. Wij hebben de optie gesuggereerd van de voorschotten, zoals dat ook op andere vlakken bestaat. Maar uiteraard geef ik hen de marge om samen met hun administratie te bekijken of er nog andere oplossingen zijn die misschien nog beter zijn.

Ik heb het nog niet op het Overlegcomité geagendeerd, omdat ik het bilaterale overleg van februari afwacht. Het Overlegcomité moet je inschakelen op het moment dat een bilateraal overleg tot niets leidt. Ik probeer de zaken altijd eerst op een goede manier onder elkaar op te lossen, om op die manier samen oplossingen te vinden. Blijven we vastzitten en blijft het een moeilijk verhaal, dan zal het uiteraard op een bepaald moment op het Overlegcomité komen.

Er is dus inderdaad contact geweest. We wachten nu op pistes die collega Van Overtveldt met zijn administratie bekijkt. Nadien zal er een overleg zijn tussen collega Homans, mezelf en collega Van Overtveldt. Laat ons hopen dat dat in februari een afdoende oplossing in het vooruitzicht kan stellen voor 2015. Want we hebben één geluk: deze problematiek doet zich meestal voor tegen het einde van het jaar, dus we hebben nog wel een aantal maanden om naar afdoende oplossingen te zoeken. U hoeft mij in februari dus niet de vraag te stellen of het op het Overlegcomité van maart zal komen. Geef ons eerst wat tijd om onder elkaar een goede oplossing te vinden. Hopelijk geeft dat het juiste resultaat.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

De heer Jan Bertels (sp·a): Dank u wel, minister, maar ik wil u toch sterk verzoeken om de snelheid erin te houden. Februari is volgende maand al, en het probleem doet zich niet noodzakelijk pas in november of december voor, bijvoorbeeld als er voor de eerste begrotingswijziging al herraamingen komen van

de FOD Financiën. Soms, zoals vorig jaar, komen die herramingen al in de zomer. Dan is het probleem dus vroeger aan de orde dan november of december.

De lokale bestuurders hier aanwezig zullen kunnen bevestigen dat de meeste gemeenten dit jaar in juli-augustus een herraming gekregen hebben. Die herraming bevestigde trouwens dat alles goed was, dat is nog het meest frappante. Ik zou u dus toch aan die timing willen houden.

Ten tweede wil ik opmerken dat een piste van de FOD Financiën om te blokkeren op het niveau van het jaar X-1, als voorschotsysteem geen goede piste is voor de lokale besturen. Ik wil u dus vragen om te kijken welke pistes zij voorstellen.

U zegt dat de inkohiering 2014 nog meer was dan de inkohiering 2013, maar dan kijkt u naar absolute cijfers. Ik neem aan dat we ervan mogen uitgaan – zowel vanuit Vlaanderen als voor de lokale besturen – dat er nog een groei zit op de belastingontvangsten. Anders hebben we echt wel een probleem in onze meerjarenramingen. Ik wil oproepen tot enige bedachtzaamheid. Laat u daar niet met een kluitje in het riet sturen, als men zegt dat de inkomsten hoger waren dan het jaar voordien. Het zou er maar aan ontbreken.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Ik ga niet vooruitlopen op de pistes die al dan niet naar voren zouden komen. Beide regeringen zijn zich bewust van de problematiek. We moeten een goede oplossing zoeken, vooral in het belang van de gemeenten. Voor de nv België zit de ene overwaardering op de balans van de andere, dus voor de nv België maakt het niet zoveel verschil, maar het is een gezamenlijke bekommernis ten opzichte van de gemeenten. Dat is ook de reden waarom ik samen met collega Homans naar collega Van Overtveldt zal gaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.